

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer vid
Lagmansgymnasiet 1 i Vara kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Lagmansgymnasiet 1. Granskningen genomfördes under höstterminen 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 29 oktober 2024, dnr 2023:8101.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Lagmansgymnasiet 1 senast den 1 maj 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Vara kommun har inkommit med en sådan redovisning den 5 maj 2025.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: genomför på alla gymnasieprogram en undervisning som återkommande synliggör hur olika perspektiv inom kunskapsområdet hänger ihop och ger eleverna en helhetsbild

Vara kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 2: arbeta med inslag i undervisningen som ger alla elever möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersförtryck samt utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur sexualitet och relationer framställs i medier och andra sammanhang

Vara kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 3: bemöt utspel och uttryck för intolerans och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs. Skolinspektionen förutsätter att Vara kommun tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Utvecklingsområde 1

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- genomför på alla gymnasieprogram en undervisning som återkommande synliggör hur olika perspektiv inom kunskapsområdet hänger ihop och ger eleverna en helhetsbild

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan påbörjat ett arbete för att utveckla undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. En grupp medarbetare, bestående av representanter för elevhälsa och lärare inom högskoleförberedande program och yrkesprogram, har genomfört en kartläggning av i vilken mån olika delar inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas i undervisningen.

Av redovisningen framgår också att huvudmannen planerat för ett utvecklingsarbete. Bland annat ska undervisningen avseende sexualitet, samtycke och relationer följa årshjul som skolan utarbetat för respektive årskurs och som tydliggör ämnen och ansvariga. Skolan planerar också att genomföra utbildningsinsatser för personalen samt att ge förstelärare i uppdrag att utveckla undervisningen avseende värdegrundsfrågor och kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Huvudmannen redovisar att arbetet hittills har medfört att det finns en ökad medvetenhet bland personalen om att samtliga områden i läroplanens första kapitel är allas ansvar.

Utvecklingsområde 2

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger alla elever möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersförtryck samt utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur sexualitet och relationer framställs i media och andra sammanhang

Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att skolan har påbörjat ett arbete för att utveckla undervisningen vad gäller inslag om hedersförtryck. Resultatet av den kartläggning av undervisningen som skolan genomfört har visat att hederskultur och pornografi sällan berörs, och särskilt inte inom yrkesprogrammen.

Av redovisningen framgår att huvudmannen planerat för att i juni och augusti 2025 genomföra en utbildning för personalen om hedersrelaterat våld och att under läsåret 2025/26 också genomföra en utbildning som behandlar unga och pornografi. Vidare framgår att inslag avseende att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersförtryck samt hur sexualitet och relationer framställs i olika sammanhang ingår i de årshjul för undervisningen som skolan upprättat.

Utvecklingsområde 3

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- bemöt utspel och uttryck för intolerans och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger

Skolinspektionens bedömning är att ytterligare kvalitetshöjande insatser behövs inom utvecklingsområdet. Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har betonat vikten av att all personal är uppmärksam på, identifierar och agerar vid förekomst av kränkningar. Dessutom har man återigen klargjort processen för att upprätta en anmälan om kränkande behandling. De effekter av dessa insatser som huvudmannen hittills uppmärksammat är att antalet upprättade kränkingsanmälningar har minskat, och på längre sikt är huvudmannens förväntningar att såväl vuxna som elever reagerar på olämpligt språkbruk.

Skolinspektionen vill framhålla att det utvecklingsområde som identifierades i granskningen baserade sig på att det skiljde sig åt mellan lärarna i vilken mån de planerade sin undervisning om kunskapsområdet utifrån de värdegrundsutmaningar som finns på skolan. Att återkommande tydliggöra personalens skyldighet att agera mot och anmäla kränkande behandling är viktigt. Skolans utvecklingsarbete behöver dock även innefatta insatser för att lärarna i högre grad ska inkludera skolans värdegrundsutmaningar redan i sin planering av undervisningen inom kunskapsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Ewa Mölleryd
Utredare

Lena Johansson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Gymnasieskolans arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/gymnasieskolans-arbete-med-kunskapsområdet-sexualitet-samtycke-och-relationer)

Författningsstöd

Bedömningsområde Återkommande och aktuell undervisning

Författningsstöd

16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039].

Lgy 11, avsnitt 2.6, *Rektorns ansvar*.

Bedömningsområde Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Riktlinjer*.

Bedömningsområde Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag*.

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål*.

Bedömningsområde Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Författningsstöd

1 kap. 5 § skollagen.

Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.*

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet.*

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Elevdelaktighet

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.3, *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.*